

TINERE, CAUT PE DUMNEZEU...

E seara zilei, stinsă în mormanul de păcate
și stau pribeag în vise.
Limbi mari de foc din basme
luptă mereu cu valuri grele, din suflet sufocate.
Să tănuiesc ce simt, — nu pot;
fierbe în mine cu clocot
o ură nempăcată
pe lume, — că-i stricată...
că-i plutindă în noroiu...!
Spre Golgota se 'ndreaptă
cete mici și în puhoiu,
Hristoși să răstignească!..
și totuși strigă toți la cer;
— — — Pe Dumnezeu îl caută!..

Din norul des de praful ce se ridică din luncă,
pe drum de țară vine,
târât, scăzut din vine,
un trup de om, samăn de Zeu, cu barba-i albă, lungă,
Și acest trup, prea aplecat, părea a fi o umbră,
din al morții de veci lăcaș, — din tristă țătăcombă...
— Un biet drumeț îmi dă bineață ;
„Rog, lasă-mă să stau la poartă“ ;
drum mare-am străbătut...
— Văzându-l astfel abătut,
îl poftesc, s'ajut și eu ;
plecăm priviți de-a lunii raze ...
ascult suspine, slabe frase,
bătrânul îmi zicea mereu ;
„Tinere, caut pe Dumnezeu...!“

„O viață 'ntreagă am umblat, orașe, lumea mare:
azi sânt bătrân, dar' n'o să am un pic de alinare,
nici moarța nu mă va răzbi,
până pe El nu-l vei găsi!..
— Ascultă ce-ți spun eu,
a perit Dumnezeu !

.Și ultimele vibrațiuni din a' sale cuvinte,
sfârșite'n plâns, — suspin, hohot în inima-mi se 'nfig.....
încerc să-i spun.. să l potolesc..
îl chem să doarmă 'n casă ;
— „Nu stau, căci nu mă lasă
îndemnul supraomenesc
fimpul să-l pierd ; vreau să sfârșesc
prin a-i găsi pe Dumnezeu,
căci a perit... — și-l caut mereu!“

Vălul nopți-l înveli, îl ascult cum plânge, geme..
și, sprijinit pe cârje, 'ncet, bătrânul merge..., merge..
Umbra-i târâtă pe drum
creștea, în timp ce dispărea
bătrânul ; ca un vis de veacuri,
netălmăcit de-a' cărții faruri ..

— Trecuse un an de zile,
Legănam privirea pe valuri infinite
a' câmpului și 'n dealuri,
glasul, armonia, clopotelor trezite,
vestiau pe Cel de-a pururi,
răpind oftări din mine,
și 'mbrățișând natura, plecau în depărtare,
să salute luna la scăpat de soare.

Cine e dar, — cine... —,
Cel ce ni trimete aceste scumpe daruri ?
„Pe el Îl caut!“... îmi zicea glasul răgușit
ce mă trezi în clipă. — Rămăseiu uimît,
căci barba-î lungă, albă, la razele de lună
parcă ardea. Când cârja voi să-și depună.
sar să-i ajut... — „Nu, — lasă, tinere dragă,
acest trup să cadă, căci nu-i încă ferice ;
nu l-a găsit pe Tatăl, pe Dumnezeu Îl caută !
— Un an de când plecasem..., un an de când plecasem..!“

Era bătrânul călător fără de alinare
ce căuta un singur Dumnezeu, în lumea asta mare,
și, istovit de drumuri, de foame și de sete,
căzu lângă mine — și-mi zise : povestește !

„Am cercetat, ca 'n basme, frumoase mare palate,
din marmoră ciopiite, cu aur îmbrăcate..
și-am fost — O Lume !, — la semiizei Tái,
sperând aici să-l aflu, unde orice vrei
tot este, și unde plăcerea, fericirea,
amorul, desfrânarea îți turbură și mintea ;

aici credeam să-L aflu pe acel Dumnezeu,
pe Care-o viață 'ntreagă, Îl cat, îl cat mereu!
Și, — iată ce aflasem :

Prostia mândririi suna în încăperi.
Te 'ngrozești, omule, de-atâtea desfătări ;
orgia, țipete de dragoste sadică
sunt rugăciunea, cântarea lor cea sfântă.
Nu mai știu aceștia nici de un Dumnezeu ;
nu mai simt ce-i bine și nu mai știu ce-i rău.
.. Unde e dar Tatăl, unde-i Dumnezeu ! ?
— se întreabă bătrânul, — în timp ce luna plină
desmierda natura, vestind o noapte lină ;
și, ca muribundul cu sufletul pe buze,
se grăbia să-mi spună văzute și-auzite..
...Apoi, trecând supt crucea drumului de țară,
mă 'nsoțiau mâhnirea și-a vieții povară
întru căutarea Celui Care este...“

.. „Sosiiu la mănăstire, într'o zi — spre seară.
În apropierea altarelor, podoabe
înșirate, lumânări aprinse, — oare
pe El Îl așteaptă ? — Cântece, osanale !
Între păzitorii turmei Domnului,
speram să l prind de veste, să dau de urma Lui ;
Și aceștia-L cată, Îi strigă : Doamne, Doamne...“

„Cercetând preoții, am mers, rând pe rând,
La biserici și la case de 'nchinare ;
Credincioși, — creștini, — aici, cu mic, cu mare,
să se împărtășească, să aibă iertare
au venit și.. Doamne..
suflete se cumpăr' și suflete se vând,
luda Te licitează, pe buze surâzând.
— Între falși apostoli Dumnezeu nu este !
— am zis.. și-am plecat, în grabă fără veste.“

„Unde sânt poeții, rabinii, filosofii,
cari colindă veacuri, văzduhul, înălțimea...
prin cărți, frumos legate, file veștejite
disting pe Cel de-a pururi și toate ce-s divine,
Printr'inșii se înalță lumea și coboară
mângâierea celor zdrobiți de povară !...
aici e Tatăl, de aici trebuie să fie !...“

... Iată-i cărturarii ! Ce am găsit la dânșii ?
Suflete mici, rele, de patimă pline,
se certau, ca pruncii, pe 'ucurii mesetine,
Ce injurn spurcate, chiar și în plina st adă,
apărau minciunile lor otrăvite !

Căutând pe tineri, de fragezi să-i răpună,
se băteau amarnic, lauri să primească.
.. Nu Te-am găsit, o Doamne și nici aici acasă! "

„Vântul bătea strașnic. Fior mă cuprinde
Și azi, când mă gândesc la trista priveliște;
Vuietul lugubru mă îndrepta spre gloate,
ce în toiu nopții răcniau, zbieau...: «o pâne!»:
Strigătele lor — și lătratul de câne
umpleau tot cartierul. Aici Dumnezeu
trebuie să vină — să-i milostivească!

„... Aici nu i lumină, — și, în loc de pompă,
praf, mocirlă, zdrențe!
Pe străzile 'ncurcate Miseria e doamnă!
Aice e poporul, din veșnica tortură,
acest loc și ladul, — abia o săritură!
.... Mistuit de muncă, scheletul uriaș,
robul fabricilor, boierului trufaș,
văzuiu cum se revoltă în contra sorții sale
și, mort, cade la humă, de foame, nu-i scăpare!
în jurul lui se zbate o ceată de flămânzi..“

„Crescuți la lumina de galbenă ceară
Și pituță neagră, în apă muiată
copii cad, ca niște flori, arse de soare;
căci Cultura, pomul, nu li face umbră!“

„Văzuiu și tâlharul, abia de șapte ani;
o biată copiliță zicea că-i rătăcită...
că își câștigă pânea doar prin otele, stradă...!
— Unde ești, o Doamne! Vai de voi, tiranii!
.. Destul atâta Doamne, ia-mi sufletul mai bine...
nu pot să sufăr chinul și-atâta jale 'n mine!“

„Văzuiu o mamă. Umbra ființei de om...
Se căznia să 'nțerce a sugaciului foame,
copilașii 'n juru-i, răzimați de-un pom,
ragușiți plâneau, răcniau, căci li e foame!
Și biata femeie, scrâșnind din dinți, ofta,
în timp ce-și încleștase pumnii. — Iehova
sau Doamne, Gott să fii sau Deus Omnipotens,
ajută-mă, zugrumă, din chinul meu imens!“
.. Leșinată cade: e sclavă, nu e om,
Blăstăm pe voi, palate!
.. Năpădit de lacrimi, am plâns ca un copil,
văzând atâta chin al poporului umil!“

„... Căzut în desperare, un tată își ucise
copiii, să nu moară, de foame și necinste !...
.. Am plecat ! De-atuncea, scârbit de-atâta rău,
caut în lumea mare Un singur Dumnezeu !“

Adânc mișcat, mă uit la el :
bătrânul plânge, geme,
se ridică 'n cetinel
și pleacă, merge, merge...
Umbra-i târâtă pe șosea
creștea, în timp ce dispărea bătrânul, ca un vis de veacuri,
netălmăcit de-a' cărții faruri..
Aud și-acum, — zicea mereu :
«Tinere, caut pe Dumnezeu !...»

De poetul maghiar Emil Abrányi.

Traducere de Alexandru Iosif Mitra.

VECHE LITERATURA.

FANTASMA...

*O fantasm' odată munți și văi trecea.
Trei femei în doliu alergau spre ea,
Și ziceau : „Stăi, dulce, scumpă fericire !“
Dar vai ! ele-atuncea vedeau nălucire.
Una-și vede fiul ce i-a fost murit,
Una pe-al său frate, care-a fost iubit,
Alta soțu-i june ce'n plâns o lăsase !
In deșert de lacrimi ochii lor secase ;
In deșert fantomei se roagă să stea
Și cu mâni întinse aleargă spre ea.
Căci fantoma fuge cu neîncetare,
Peste văi și dealuri fuge tot mai tare,
Văduva, orfanul, gârbovul bătrân,
Toți cei ce durerea simt în al lor sân
Se arunc' cu lacrimi l'ale ei picioare :
Inima fantomei e nesimțitoare.
Insă unde merge ? care-i dorul său ?
Unde va s'ajungă, de fuge mereu ?
— Ea aleargă astfel, căci colò în zare
A văzut de aur o movilă mare ! —
Dar fantoma asta, dar acest demòn,
Ce'n cruzime calcă lacrimi de om,
Care nu visează decât un tesaur,
Care nu dorește decât numai aur,
Cine este oare ? oare noi n'o știm ?
— A ! e crudul secol în care trăim !*

G. Baronzi.